

Nr 283.

Av herr **Knutsson**, om ändring av 25 kap. 22 § strafflagen.

Uti 25 kap. 22 § strafflagen stadgas: Skall, till följd av Konungens förordnande, vad i 19 kap. 11 och 12 §§ om statens kanal- eller slussverk eller annan sådan vattenbyggnad eller järnvägsanläggning stadgat är, tillämpas å dylik inrättning, som av enskilda personer, menigheter eller bolag gjord är; varde ock därvid anställd person för brott av sådan beskaffenhet, som i 15 § nämnd är, straffad efter de i samma paragraf stadgade grunder; och må den brottslige eller felaktige, om brottet uppsåtligen skett eller han därför blivit dömd till straffarbete, ej sedermera kunna i dylik allmän befattning nyttjas. (Lag 14 maj 1909). Uti samma kap. 15 § stadgas: Underlåter eller försummar ämbetsman vid statens kanal- eller slussverk eller annan sådan vattenbyggnad eller järnvägsanläggning vad honom, till förekommande av olyckshändelse, åligger att iakttaga, så att skada lätteligen ske kan; dömes till fängelse eller böter. Var vållandet synnerligen grovt, må dömas till straffarbete i högst två år. Varder fängelse ädömt, skall den felaktige, om brottet det förtjänar, tillika avsättas. Dömes den felaktige till straffarbete, varde avsatt, och må han ej vidare i dylik befattning nyttjas.

Sker sådan underlåtenhet eller försummelse uppsåtligen; varde den brottslige avsatt samt dömd till straff efter 19 kap. 11 §; och skall han tillika förklaras ovärdig att i rikets tjänst vidare nyttjas. (Lag 14 maj 1909.)

Stadgandet, att 25 kap. 15 § strafflagen skall gälla jämväl i fråga om av enskild person eller bolag anlagt kanal- eller slussverk eller annan sådan vattenbyggnad eller järnvägsanläggning, är utan gensägelse fullt riktigt. Motivet för sagda lagbestämmelses införande är ju ock lättbegripligt, nämligen, att bereda nödigt och välmotiverat skydd åt enskilda anläggningar av nämnda slag. I den mån lagen sålunda avser att bereda skydd åt berörda enskilda anläggningar, torde stadgandet i 22 § vara fullt tillfredsställande.

Det torde emellertid kunna strängt ifrågasättas, huruvida icke motiven för införandet av stadgandet i 22 § varit allt för ensidiga, och av denna anledning stadgandet kommit att begränsas till att gälla endast 25 kap. 15 §.

Går man närmare in på en granskning av 25 kap. strafflagen finner man, att icke blott ifråga om 15 § utan jämväl med avseende å ett flertal andra paragrafer nämnda kap. bör med fullt fog äga giltighet vid anläggningar av i § 22 omförmält slag. De paragrafer jag härvid åsyftar äro 5, 6, 7, 11, 12, 13, 16 och 17 paragraferna. Stadganden i nämnda paragrafer kunna visser-

ligen icke tillmätas sådan betydelse, att de lika fullt berättiga till tillämpning vid enskild anläggning av berörda slag, som i fråga om stadgandena i § 15, men vidgar man motiven för 25 kap. tillämpning vid sagda företag och låter dessa jämväl omfatta icke blott tjänstemännens förhållanden till de enskilda företagen, utan jämväl företagens förhållande till tjänstemännen, skall man finna, att åskilligt talar för, att 25 kap. gives giltighet i hela dess utsträckning i fråga om meromnämnda företag. Härvid torde då endast behöva uppmärksammas, hurusom tjänsteman i statens tjänst icke kan utan rannsakan dömas till så pass stränga straff som till avsevärda böter, mistning av ämbetet under viss tid eller avsked. Har tjänsteman i enskild tjänst, exempelvis vid järnväg, begått förseelse varom närmare omförmäles i 25 kap. 17 §, kan sådan tjänsteman, utan att tjänstemannen blivit satt i tillfälle att få framlägga alla de skäl, som tala för en mild bestraffning, bliva avskedad ur järnvägens tjänst, det vill säga tillmätas ett straff, som om förseelsen vore av synnerligen försvårande art. Tjänstemannens möjligheter att få ett för hårt straff mildrat äro praktiskt taget uteslutna. Att en sådan rättsordning skall få äga fortbestånd vid enskilda företag, för vilka strafflagen i vissa avseenden redan äger tillämpning vidkommande hos företagen anställd tjänsteman, kan på intet sätt anses vara med rätt och billighet förenat.

Det synes mig därför vara enbart en gärd av rättvisa, att i den mån en utsträckt giltighet av kap. 25 strafflagen, på sådana enskilda företag som i nämnda kap. 22 § närmare omförmäles, kan bereda nödigt rättskydd åt i dessa företag anställda tjänstemän, på det att dessa tjänstemän icke må för begångna förseelser lida strängare straff än vad i samma avseende stadgas för tjänstemän i statens tjänst, sådan utsträckt giltighet omedelbart kommer till stånd.

Som en konsekvens härav måste då helt naturligt följa, att tjänsteman i berörda enskilda tjänst kan i fråga om förseelse, vilken omförmäles i kap. 25 strafflagen, dömas efter detta kap. även om förseelsen, jämlikt nu för sådan tjänst gällande praxis, bestraffas efter humanare straffskala.

På grund av vad sålunda anförts, hemställes, att riksdagen för sin del ville besluta,

att 25 kap. 22 § strafflagen skall erhålla följande lydelse:

Vad om statens ämbetsmän här stadgat är, gälle ock om dem, som äro satte att förvalta städers, menigheters eller allmänna av Konungen stadfästade kassors, verks eller andra inrättningsars eller stiftelsers angelägenheter, om de tjänstemän, som under ämbets- eller förvaltningsmyndigheterna lyda, och om andre, som förordnade äro att ämbete eller tjänsteärende förrätta.

Skall till följd av Konungens förordnande, vad i 19 kap. 11 och 12 §§ om statens kanal- eller slussverk eller

annan sådan vattenbyggnad eller järnvägsanläggning stadgat är, tillämpas å dylik inrättning, som av enskilda personer, menigheter eller bolag gjord är, gälle ock om därvid anställd person vad om statens ämbetsmän här stadgat är.

Stockholm den 21 januari 1924.

Carl Knutsson.